

Svar på Interpellation av Jan Jönsson (L) till finansborgarrådet Karin Wanngård (S) om förebyggande arbete för att bekämpa högerextrema "active clubs" i Stockholms stad

Dnr KS 2023/1273

Jan Jönsson (L) har i en interpellation ställt ett antal frågor till mig gällande stadens arbete för att bekämpa högerextrema "active clubs" eller slagsmålsklubbar.

Den första frågan gäller om jag anser att staden har den expertkunskap som behövs för att vidta rätt åtgärder och förebygga en våldsutveckling. Här vill jag vara tydlig. Staden har generellt en hög förmåga att hantera olika typer av oönskade händelser eller händelseutvecklingar, exempelvis grova våldsdåd. Nämnder och bolags krisledningsförmåga syftar till att anpassa organisationen utifrån situationens krav och hantera oönskade händelser på ett effektivt sätt. Genom stadens centrala krisledningsförmåga kan stadens arbete inriktas, samordningen förstärkas och den centrala krisledningen kan stödja nämnder och bolag. Sammantaget bidrar detta till att minska konsekvenserna av eventuella våldsdåd vilket i förlängningen ger en mindre påverkan på samhället. Utöver det finns en kontinuerlig och nära samverkan med Polismyndigheten i strategiska och operativa frågor där det ingår i arbets sättet att dela lägesbild om exempelvis våldsutveckling eller information om särskilda grupperingar. Dessa lägesbilder sprids sedan till relevanta verksamheter inom staden.

Stockholms stad bedriver ett omfattande arbete mot våldsbejakande extremism som berör en stor del av stadens verksamheter. Kommunstyrelsen samordnar arbetet och följer kunskapsutveckling på området i nära dialog stadens nämnder och bolag samt med forskare och experter på området och genom nätverksmöten med andra länder, städer och kommuner. Samtliga stadsdelsnämnder, social-, utbildnings-, arbetsmarknads-, kultur- och idrottsnämnden och ett flertal av stadens bolag har utsedda samordnare mot våldsbejakande extremism. Samordnarna träffas regelbundet för utbyte av information och erfarenhet under ledning av kommunstyrelsen.

Kontinuerlig utbildning om olika trender och fenomen kopplat till den våldsbejakande högerextremistiska rörelsen är central för att kunna förebygga problematiken. Ovan nämnda samordnare ansvarar bl.a. för att genomföra olika former av kompetenshöjande insatser riktat till medarbetare i sin organisationer. Kommunstyrelsen tillhandahåller även en webbaserad grundutbildning om våldsbejakande extremism samt en fördjupningsutbildning om högerextremism. Den senare behandlar bl.a. trenden om kampsportsträning och slagmålklubbar i den högerextrema miljön.

Interpellanten undrar också över hur staden tillskansar sig kännedom om ”active clubs” och extremistgruppers utbredning i staden. Svaret är att det finns en kontinuerlig och nära samverkan med Polismyndigheten i strategiska och operativa frågor där det ingår i arbetssättet att dela lägesbild om exempelvis våldsutveckling eller information om särskilda grupperingar. Dessa lägesbilder sprids sedan till relevanta verksamheter inom staden. Genom den samverkansöverenskommelse som finns mellan Stockholms stad och Polisregion Stockholm skapas också förutsättningar för att stärka det gemensamma brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Vi har i staden nyligen ingått en ny samverkansöverenskommelse med Polisregion Stockholm. I den överenskommelsen ryms arbetet mot våldsbejakande extremism inom de prioriterade områdena *Unga i riskzon för destruktivt beteende* och *Kriminella miljöer och livsstilar*.

Interpellanten vill också veta vilka förebyggande åtgärder som jag avser vidta för att förhindra att problemet med ”active clubs” växer i Stockholm. Staden arbetar systematiskt och långsiktigt för motverka att barn, unga och unga vuxna hamnar i en negativ utveckling och dras in i normbrytande beteende. Arbetet sker i samverkan mellan förskola, skola, fritid, socialtjänst och lokal polis, i nära samarbete med barnet eller den unge och dennes familj.

Kontinuerlig utbildning om olika trender och fenomen kopplat till den våldsbejakande högerextremistiska rörelsen är central för att kunna förebygga problematiken. Staden har aktivt arbete på området och stadens fördjupningsutbildning som är tillgänglig för samtliga medarbetare behandlar bl.a. trenden avseende kampsportsträning och slagmålklubbar. En viktig del i det förebyggande arbetet är även att berörda nämnder har i uppdrag att säkerställa att de aktörer som bokar idrottsanläggningar och andra lokaler uppfyller demokrativillkoret.

Slutligen undrar interpellanten hur lärare och fritidsledare kan få del av den expertkunskap som krävs för att kunna tolka oroande tecken samt diskutera med ungdomar om samhällsfenomen och information på internet som grundar sig i extremrörelser. På utbildningsförvaltningen finns en

samordnare mot våldsbejakande extremism som stöttar skolpersonal i den här typen av frågor, bl.a. vad gäller kompetenshöjande insatser och hur man ska agera vid oro kring när en elev riskerar att dras in i en våldsbejakande extremistisk miljö. Förvaltningen har även sammanställt information med olika former av stödmaterial för hur man ska hantera svåra samtal i klassrummet, såsom alternativ fakta och konspirationsteorier som sprids online.

Stockholm den 8 februari 2024

Karin Wanngård